

va, garraver(a), garraveró, V. gavarra Garrejar, garréll, garrélléjar, V. garra Garrell 'paparra', garrenc, V. rênec Garrepa, garreperia, garrestortes, garreta, V. garra

GARRÍ, 'porcell', en algunes comarques *gorrí*: provenen de l'onomatopeia G-RR-, que, amb diverses vocals intermèdies, imita en moltes llengües el gruny o grunyt del porc. □ 1.ª doc.: *gorrí*, 1521; *garrí*, 1803, Belv.

«*Garrí*: porcell, godayet y *gorrino*; porcellus»; també Lab. 1839 ---. I no és rar en escr. Renaix.: «Va fer --- lo corral --- / y axí és que los *garrins* / va poder tancar-los dins», «al jardí / --- / jugava ab els cabassos, / inquietava an el *garrí* / ---», Pitarra (L'Esquella de la Torratxa; Un Barret de rialles: *Gatades*, 34, 409); «corrian per la vora de la porta dos o tres *garrins*, entravan y sortian coloms ---», Genís i Ag. (*Mercè de Bellamata*, J. Fl. 1878, 224). És la forma d'aquest nom més coneguda en cat. central i general en tot el domini del cat. or., des de l'Empordà al CpTarr. i Segarra, BDC XLX, 148. «*Garrinc* a Bordils, «*gorrinc* a Crespià (Gir.), o sigui *gōrīn*, *gu-*, amb l'antic tractament gironí dialectal de -N' (*Lleures*C, 203, n. 2).

Però a les zones més excèntriques d'aquest domini trobem ja un poc, i molt a tots els altres dialectes de la llengua, la forma *gorrí* (BDC I, 28, 29). Ja el veig, amb el sentit translàtic de 'gallofo, gandul', en un doc. rossellonès de 1521: «molts vagabundos e strangers van e stan per la present vila e terra, no curant sinó menjar e beure, e fer lo *gorrí* e gallofferia, no volent treballar ni star ab amo ningú --- tals gallofos e belitres e vagabundos ---», *InvLC*; i en el propi en un del CpTarr.: «la truja y *gorrina*», a. 1712 (Dan. Recasens, *La Secuita*, 89). En efecte, fins allà es deu estendre encara: «en lloc de *porcell* a la prov. de Taragona diuen *tocino* i *gorrí*» (*Un Vallesà*, BDLC VII, 292).

Des d'allí continua al Sud cap als Ports de Morella etc., on és freqüent sobretot aplicar el femení a dones brutes: «deixa-ho, *gořina!*» vaig sentir dir a una noieta a Castell de Cabres (1934), i Sanchis Guarnier recollí a Benifassà la dita tòpica: «a la Pobla estan les fees, / al Boixar les malcarades, / i per a xiques *gorrines*, / Coratà i Castell de Cabres» (*Els Pobles Val. parlen* --- I, 60). A les Illes, és propi de les Pitiüses: a Formentera m'ensenyaven un corral ple de «porcs, truja, *guřins* ---» (1964), i el *DAG*. ho atribueix a Eivissa. Però també en el domini ross.: en els *Contes* del vallespirenc Casaponce, i les *Contalles Cerdanes* d'Ant. Cayrol, *gorrinet* (p. 16).

També fora del català està molt més estesa la variant amb o, i en primer lloc en llengua d'oc: Roergue «*gourri*: pourceau ---» (Vayssier), i cap a a Provença, almenys el derivat *agourrini* 'engorronir' en *Calendau* (ix, 20.3). En trobem amples repertoris d'allà, del Nord d'Itàlia i terres veïnes en Jud (*VRom.* II, 275), Bertoni (*ARom.* IX, 421-2, que em sembla donar a entendre massa en dir «base antichissima, non latina»), Krüger (*VKR* I, 270) i Sainéan (*BbZRPb.* x, 87-8),

d'on es dedueix que la variant *garr-* sembla no retrobar-se més que en llem. *garrí* (Sainéan, p. 91). En castellà hi ha, però, *gorr-* (*gorrino* dial.) i *guarr-* (GUA-RRO, DCEC i DECH, dialectal *guarín*), que no sembla ser diftongació de GÖRR- (llavors esperaríem **güerro* quasi pertot): més aviat sembla que *gu-* fóra de bon antuvi l'element bàsic de l'onomatopeia, cf. el nostre ESGÜELL. Per a detalls sobre l'aragonès¹ i cast. *gorrin(o)*, veg. aquell article. També en el Nord de França es troben formes com *gore* 'truja' i *gorret* 'garrí': Lebel assenyala un nom de persona *Gorrez* en un document de Champagne de 1349, que seria malnom allusiu al porc (*Les Noms de Pers. Fr.*, 128).

L'onomatopeia, en gran part almenys, actuarà per mitjà del crit usat per aclamar o apellar l'animal: amb aquest ofici s'usen tradicionalment onomatopeies que se suposa imiten la veu de la bèstia per tal d'atraure-la; Rohlfs diu que per aclamar el porc s'usen a Ribagorça *currino*, a Jerez i Sevilla *corrito-corrito*, a Segòvia *gorró-gorró*, a Múrcia *gurr-gurr* (*Homen. D. Alonso* III, 272). *Grino* 'porcellet' a Senterada (*AlcM*); i *guirro* al Penedès (ibid.), del qual deu ser extensió translàtica el val. *guirra* 'ovella de llana molt feixuga' (ibid.), comparació ponderativa del gruix i consistència d'aqueixa pell llanuda amb el gruix i duresa de la del porc. No ho usen solament per al «porc jove» (*AlcM*) sinó per a tots, perquè *Mataguirros* és «el qui mata els porcs», a l'Arboç (ibid.), poble d'aquella comarca.

DERIV. I AFINS: *Garrina*. *Garrinar* (BDC XIX, 148; Belv.; Lab.). *Garrinada* 'part de la truja' [Belv.]; també com a mer collectiu: «en teniu de grans o tot és *gōrīnádō?*», preguntava un pagès parlant de porcs (Llinars del V., 1963). *Garrinaire*. *Garrinet*. *Garriana* o *gurriana* 'truja' emp., cf. leon. *gurrato* (*DAG*, *AlcM*). *Garrisó* 'nen petit juganer' cerd. (*AlcM*): de *garrí* X *cusó?*. O hi intervenen *xicarró* o *guerra?* (per «la guerra» que donen). Val. *dit gorrinet* 'dit menovell' (MGadea, *T. del Xè* III, 28). *Gorró* 'que es refia abusivament dels altres' [S. XVIII, *DAG*.]; *engorronir-se*.

¹ Echo i Ansó *gurrin*, *gorrin* 'cerdo de leche' (*RLiR* XI, 86, 206); Sogorb *gorrino* 'puerco o cochino' (TFornés).

GARRIC, 'varietat d'alzina, alzina nana', i GARRIGA, que deriven l'un de l'altre en manera de collectiu, mots comuns al català amb la llengua d'oc, d'una arrel pre-romana KARR- a la qual pertanyen també el cat. i cast. *carrasca*, port. *carrasco*, el bereber *akarruř*, ítalo-grec *καρρός*, calabr. *carrigliu*, ll. *cerrus*, tots nom de varietats d'alzina, més o menys petites. □ 1.^a doc.: *garriga*, a. 843; *garric*, 1803 (Belv.), però no deu ser menys antic que en llengua d'oc, on ja es documenten tots dos des de fi del S. XII i principis del XIII.

Garriga és molt freqüent en la nostra documentació en baix llatí, des de data reculada: «in ipsa *garriga* ubi dicitur Baxianos», any 843; doc. relatiu al poble de Baixàs en el Nordest del Rosselló (Abadal, *Eixalada* i C., 128); «pratis, silvis atque *garricis*», any 977;